

ת"ד 3646/02/16 - מדינת ישראל נגד רמזי סיף

בית משפט השלום לתעבורה בחיפה

ת"ד 3646-02-16 מדינת ישראל נ' סיף
תיק חיצוני: 252914/2015

מספר בקשה: 8

בפני	כבוד השופטת רונה פרסון
מבקשת	מדינת ישראל
נגד	
משיב	רמזי סיף

החלטה

בעניין: בקשת המאשימה לתיקון כתב האישום והבאת עד תביעה נוסף.

1. כנגד המשיב (להלן: "**הנאשם**") הוגש כתב אישום בגין גרימת תאונת דרכים עקב סטייה מנתיב נסיעה, נהיגה רשלנית, גרימת נזק לרכוש וחבלה של ממש לגוף.
2. בדיון שנערך ביום 5.6.17 כפר הנאשם בעובדות כתב האישום והתיק נקבע לשמיעת ראיות לתאריך 7.3.18.
3. בדיון שנערך ביום 7.3.18 נשמעה פרשת התביעה ובסיומה הכריז ב"כ המבקשת (להלן: "**ב"כ המאשימה**") "אלו עדי".

בשלב זה ב"כ הנאשם הצהיר כי, לאחר שהוסברו לנאשם זכויותיו, הנאשם בחר שלא לנהל את פרשת ההגנה. הצהיר כי הנאשם בחר שלא להעיד בעצמו ואף לא להביא עדים אחרים מטעמו. בנוסף ביקש ב"כ הנאשם, באותו מעמד, למחוק בקשה לביטול כתב האישום אשר לגביה ביקש בעבר כי החלטה בה תינתן לאחר שמיעת הראיות בתיק. עוד ביקש להגיש סיכומים בכתב.

מייד עם סיום דברי ב"כ הנאשם, ובטרם סיים בית המשפט מלאכתו או קם מכסאו, ביקש ב"כ המאשימה לחזור בו מההכרזה "אלו עדי". עוד ביקש לתקן את כתב האישום ולהוסיף כעד תביעה את השוטר חיים עוז אשר גבה את הודעת הנאשם בנימוק שעדותו חשובה וחיונית. טען כי לא מדובר בהוספת חומר חקירה שכן החומר קיים בתיק והועתק על ידי הנאשם. טען כי יש להתיר את התיקון

ולהתחשב באינטרס הציבורי וכי אין בהוספת העד כדי לגרום לעיוות דין.

ב"כ הנאשם התנגד לבקשה וטען כי ככל שבית המשפט יעתר לבקשה יגרם לנאשם עיוות דין חמור וכי מדובר בבקשה שאין לה כל ביסוס עובדתי או משפטי. טען כי ב"כ המאשימה הכריז "אלו עדיו" ואין לו שום זכות, לא על פי החוק ולא בהתאם לפסיקה, לחזור בו מהצהרה זו. טען כי קו ההגנה של הנאשם נחשף במלואו בפני בית המשפט וכי הנאשם תכנן את צעדיו על פי האמור בכתב האישום והתקדמות הבאת פרשת התביעה ובהתאם החליט שלא לחקור את העדים. טען כי בהיעדר ביסוס משפטי לא רק שלא ניתן לבקש בקשה מעין זו, אלא שבית המשפט אינו מוסמך לבטל ההצהרה "אלו עדיו". טען כי לא ניתן להתעלם ולרמוס את זכויות הנאשם בטענה כי האינטרס הציבורי ייפגע.

ב"כ המאשימה הפנה בתגובה לסעיף 167 לחסד"פ וביקש ארכה על מנת להגיש נימוקים מפורטים תוך הפניה לפסיקה.

בהחלטתי מאותו יום התרתי לב"כ המאשימה להגיש טיעונים בכתב ולהפנות לפסיקה לעניין בקשתו תוך מתן אפשרות לנאשם להתייחס לטיעוני ב"כ המאשימה לאחר מכן.

4. ב"כ המאשימה הגיש השלמת טיעונים בכתב, במסגרתם טען כי בית המשפט מוסמך לאפשר להוסיף עדים ולהביא ראיות בכל שלב של המשפט, אף לאחר מתן גזר הדין. טען כי הסמכות להתיר הבאת ראיות נוספות שלא על פי סדרי הדין נועדה לאפשר לבית המשפט לעשות צדק במקרה הקונקרטי המובא בפניו, ולהגיע לחקר האמת גם במקרים בהם יהווה הדבר סטייה מכללי הפרוצדורה הרגילים. טען כי במקרים מסוג זה עומדות בפני בית המשפט שתי אפשרויות, האחת להיעתר לבקשה כלשונה, והשנייה לפעול מכח הסמכות המוקנית לו בדיון ולהורות על הבאת ראיות נוספות מיוזמתו מכח סעיף 167 לחסד"פ (יצוין כי בבקשה נרשם סעיף 168 לחסד"פ). הפנה לע"פ 951/80 **קניר נגד מדינת ישראל**, פ"ד לה (3) 505 (להלן: "**פס"ד קניר**"), שם נפסק כי ניתן להתיר הבאת ראיות נוספות גם לאחר שלב הסיכומים, כדבר הנתון לשיקול דעתו של השופט היושב בדיון, וכי בית המשפט ישקול בהחלטתו, בין היתר, את השקולים הבאים: אי גרימת עיוות דין לנאשם, האינטרס של החברה וצרכי הנאשם, ייעול ההליך המשפטי והשלב הדיוני בו נמצא ההליך המשפטי.

טען כי במקרה דנן היעדרות לבקשה להביא ראיה נוספת לא תגרום עיוות דין לנאשם, באשר חומר החקירה צולם על ידו והעתק מהודעתו במשטרה נמצא בידיו מזה זמן רב. טען כי השלב הדיוני בו נמצא ההליך המשפטי רחוק ממתן פסק דין וכי טרם הוגשו הסיכומים. באשר לייעול ההליך המשפטי טען, כי כנגד הנאשם הוגש כתב אישום חמור, וכי במקרה זה האינטרס הציבורי גובר על האינטרס הפרטי של הנאשם ועל הפרוצדורה הדיונית.

לאור כל האמור ביקש כי בית המשפט יעשה שימוש בסמכותו ויורה על הבאת ראיות נוספות (מכ סעיף 167 לחסד"פ).

5. הסניגור בתגובתו התנגד לבקשה וטען כי מדובר בבקשה אשר מוגשת לאחר שכמעט ותם המשפט. טען כי הראיות של המאשימה נשמעו, היא הכריזה "אלו עדיו", הנאשם סיים את פרשת ההגנה, ובתיק אמורים להישמע סיכומים. טען כי בקשה מעין זה אין לה מקום, היא פוגעת בנושאות בנאשם ומוחקת במחויבות את הגנת הנאשם אשר נבנתה בהתאם לכתב האישום. טען כי ב"כ המאשימה ערבב בין שלוש טענות, טען לחזרה מהכרזת "אלו עדיו", טען לתיקון כתב האישום וטען להבאת ראיות על ידי בית המשפט.

טען כי חוק סדר הדין הפלילי אינו מתייחס לבקשה לביטול ההכרזה "אלו עדיו" ובית המשפט אינו מוסמך לייצר אפשרות שאיננה קיימת בחוק ובפסיקה, ובהיעדר בסיס חוקי דין הבקשה להידחות על הסף.

טען כי על פי הפסיקה השימוש בסעיף 167 לחסד"פ יעשה על ידי בית המשפט במשורה ומקרים מיוחדים, וכי במקרה דנן ב"כ המאשימה לא הצביעה על טעם המצדיק שימוש בסמכות זו.

טען כי ב"כ המאשימה לא נימק מדוע על בית המשפט להתיר לו לתקן את כתב האישום בתום פרשת ההגנה ודי בטעם זה כדי לדחות הבקשה על הסף.

טען כי תיקון כתב האישום על ידי הוספת עד תביעה בשלב זה יגרום לנאשם עיוות דין. טען כי הנאשם תכן את צעדיו בקפידה על סמך כתב האישום אשר נוסח זה מכבר על ידי המאשימה. טען כי הנאשם, בעצת סניגורו, בנה את קו ההגנה שלו על חקירה חלקית בלבד של ארבעה עדים ולקראת תום המשפט החליט לוותר ולא להתמודד עם חוות דעת הבוחן ואף לא לחקור את נהג המטרונית. טען כי הטקטיקה ההגנתית שבנה הנאשם לאורך המשפט, נחשפה במלואה, ובהתאם לטקטיקה שבחר לא ניהל פרשת הגנה ואף נמנע מלהעיד על כל המשתמע מכך. טען כי תיקון כתב האישום בשלב זה ובנסיבות שנוצרו בפני בית המשפט מובילות לכך שהגנת הנאשם צריכה להשתנות מקצה אל קצה, לאחר שכאמור נחשפה בפני בית המשפט. טען כי המאשימה לא ביקשה להעלות מחדש לדוכן העדים את שלושת העדים או לפתוח את המשפט מחדש כדי להעיד את כלל העדים, אלא ביקשה לקבל את הצד שלה בלבד ולהעלות עד אחד נוסף שמשנה מקצה לקצה את תוצאות המשפט.

טען כי אין בפסיקה אליה הפנה ב"כ המאשימה כדי לבסס טענותיו. טען כי השיקולים שנפסקו בפס"ד קניר אינם מתקיימים בענייננו, כי לנאשם יגרם עיוות דין כבד מנשוא, כי ייעול ההליך המשפטי תומך בדחיית הבקשה בשלב הדיוני בו הוגשה, רגע לפני כתיבת הכרעת הדין. טען כי האינטרס החברתי הוא כזה על פיו נאשמים יזכו למשפט הוגן ויוכלו להסתמך על כתבי האישום שמוגשים כנגדם ולכלכל צעדיהם בהתאם והפנה לפסיקה מטעמו.

לאור האמור ביקש להורות על דחיית הבקשה ועל הגשת סיכומים, תוך חיוב המאשימה בהוצאות בקשה זו.

דין והכרעה

6. לאחר ששקלתי טענות הצדדים ועיינתי בפסיקה אליה הפנו הצדדים, מצאתי לנכון להיעתר לבקשה.

7. תחילה אציין כי אין עסקין בעתירה להבאת ראיות מטעמו של בית המשפט, אלא בבקשת המאשימה להביא לעדות עד, לאחר שהסתיימה פרשת התביעה ולאחר שהמאשימה סיימה להביא את ראיותיה. סמכותו של בית המשפט להיזקק לבקשה מעין זו היא סמכות טבועה הנובעת מסמכותו הכללית לנהל את הדיון שבפניו. אמנם משהסתיימה לחלוטין הבאת הראיות מטעם הצדדים, הדרך היחידה להביא ראיות נוספות, היא באמצעות בית המשפט מכוח הוראת סעיף 167 לחסד"פ אליו התייחסו ב"כ הצדדים בטיעוניהם.

8. סעיף 167 לחסד"פ, שעניינו ראיות מטעם בית המשפט, קובע כדלקמן:

167. סיימו בעלי הדין הבאת ראיותיהם, רשאי בית המשפט, אם ראה צורך בכך, להורות על הזמנת עד - ואפילו כבר נשמעה עדותו בפני בית המשפט - ועל הבאת ראיות אחרות, אם לבקשת בעלי דין ואם מיזמת בית המשפט.

9. פסק דין מנחה בסוגיה זו, אליו בין היתר, התייחסו הצדדים, הוא פס"ד קניר, בו נפסק מפי כב' השופט ברק, כתוארו דאז, כדלקמן:

"חוק סדר הדין הפלילי קובע סדר לבירור האשמה, ועל-פי סדר זה יש לנהוג. זאת לא רק משום שזו הוראתו של החוק, אלא גם משום שהיא יוצרת מסגרת של ציפיות סבירות. אין זה רצוי כלל לערבב בין פרשת התביעה לבין פרשת הסניגוריה, ואין זה רצוי כלל להזמין עדים לאחר הסיכומים. דומה שפרופוזיציה זו כלל אינה שנויה במחלוקת. אך השאלה היא, אם הדין מאפשר לחרוג ממנה במקרים מסוימים..."

בצד הכלל, כי הראיות צריכות להיות מובאות בזמן הרגיל והמקובל, יש להכיר בשיקול-דעת בית המשפט לסטות מהכלל, במקרה שהוא ימצא זאת לנחוץ. הפעלת שיקול-דעת זה אינה צריכה להיות עניין שבשגרה. יש להניח, כי ככל שהצד התרחק מהמועד הקבוע בחוק להבאת ראיות, וככל שהמשפט מתקרב לשלב מתן פסק הדין, כן יקשה לשכנע את בית המשפט להפעיל את שיקול הדעת, אך הסמכות לכך קיימת תמיד. בית המשפט י שקול את צורכי הנאשם מזה ואת צורכי החברה מזה. במסגרת שיקוליו אלה יעמיד בית המשפט בראש מעייניו את השיקול, שלא יגרם עיוות דין לנאשם. לעניין זה אין לומר,

כי נגרם עיוות דין, משום שראיה חדשה סייעה להרשעתו. פשיטא, שאם התביעה מבקשת להביא ראיה חדשה, יש בה בראיה זו כדי לסייע להרשעת הנאשם, שאם לא כן לא הייתה מבקשת כלל להביאה. עיוות דין משמעותו, בהקשר זה, פגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן כראוי.

3. הגישה, לפיה יש להשאיר לבית המשפט שיקול-דעת אם להזמין עדים ולקבל ראיות גם לאחר שלב הסיכומים, עולה בקנה אחד עם תפיסת היסוד בדבר מהות ההליך הפלילי. הליך זה אינו תחרות או מאבק בין תובע לנאשם, אשר כל סטייה מכללי התחרות או המאבק יש בה כדי להכריז על המנצח. ההליך הפלילי הוא מסגרת דינים, הבאים להגשים את המשפט הפלילי, דהיינו, לקבוע חפות או אשמה. לשם כך על ההליך הפלילי לחשוף את האמת, וזו מטרתו העיקרית. (עמ' 515-516).

10. בענייננו, העד שמבקש ב"כ המאשימה להוסיף הוא השוטר שגבה את הודעת הנאשם. מדובר בראיה המצויה בתיק החקירה ואשר הועמדה לעיון הנאשם, צולמה על ידו ומצוייה בידיו, אך שמו של גובה ההודעה נפקד מרשימת עדי התביעה והוא לא הובא לעדות. ב"כ המאשימה הבחין בעובדה זו וביקש להגיש הראיה הנוספת במעמד הדיון, בסמוך לאחר שהכריז "אלו עדיו" ומיד לאחר שנוכח בטעות. בנסיבות אלה, לא מצאתי כי הוספתה של הראיה בשלב זה תגרום עיוות דין לנאשם. מדובר בראיה חיונית ומהותית הנדרשת על מנת שהתמונה בשלמותה תונח בפני בית המשפט, ובמכלול השיקולים אני סבורה כי האינטרס הציבורי בדבר חשיפת האמת מצדיק במקרה זה קבלת הבקשה.

למעלה מן הצורך יצוין כי תיקון שגיאות ומחדלים של בעלי הדין- כאשר יש באלה כדי לסכל עשיית דין צדק- גם הוא שיקול לעשות שימוש בסמכות זו לפי סעיף 167 לחסד"פ.

11. נתתי דעתי לטענות ב"כ הנאשם כי הנאשם חשף את קו ההגנה שלו בפני בית המשפט וכלכל צעדיו בהתאם אך אני סבורה כי ניתן יהיה לאזן בין היעדרות לבקשה החריגה במתן אפשרות לנאשם לשוב ולחקור את מי מבין עדי התביעה אותם יבקש להמשיך ולחקור ולהביא את פרשת ההגנה בהתאם לשיקול דעתו. בכך, יש כדי להבטיח כי הגנתו של הנאשם לא תקופח וכי תינתן לו הזדמנות סבירה להתגונן.

12. לאחר ששקלתי איפה את מכלול נסיבות העניין, אני נעתרת לבקשה ומתירה הוספת העד חיים עוז כעד תביעה וזימונו לעדות מטעם המאשימה כאשר העד יהיה נתון לחקירה נגדית על ידי ב"כ הנאשם.

בנוסף וכאמור לעיל, הנאשם יוכל לבקש לזמן לחקירה נוספת את מי מבין עדי התביעה וזאת בהתאם לשיקול דעתו. כמו כן אני מתירה לנאשם לפתוח את פרשת ההגנה, לזמן עדים מטעמו ולהעיד, ככל שיחפץ בכך. מובהר כי עדי ההגנה יהיו נתונים לחקירה נגדית של ב"כ המאשימה.

13. לאור כל האמור אני נעתרת לבקשה. באשר לנושא החיוב בהוצאות, אתייחס אליו, ככל שאדרש לכך בהמשך, תוך שקילת מכלול השיקולים הרלבנטיים.

המזכירות תשלח החלטתי זו לצדדים ותזמנם לדיון בפניי ליום 13.6.18 בשעה 10:00 לצורך קביעת המשך מועדי הדיון בתיק.

ניתנה היום, ט"ו סיוון תשע"ח, 29 מאי 2018, בהעדר הצדדים.